

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 610 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 497 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מינה בת מרדכי שמואל זצ"ל כ"ח כסלו תשפ"א

999 ה'תשפ"א

המשק 999 ה'תשפ"א

מה יעשה אדם וינצל מעין הרע? אומר ה'בן איש חי' (שנה שניה פרשת פנחס): ואיתא בגמרא בברכות (דף כ.) להינצל מעין הרע הבא פתאום יאמר 'אנא מזרעא דיוסף קאתינא בן פורת יוסף בן פורת עלי עין' (בראשית מט, כב). ובספרים כתוב שיאמר גם כן "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשָׁב אֱהָלִים" (בראשית כה, כז), גם יאמר "וְאָנֹכִי גֵרֵב חֲסָדָךְ אָבֹא בְיַתְךָ אֲשַׁתְּחֹה אֶל הַיֵּכָל קִדְשְׁךָ בְּיִרְאָתְךָ" (תהילים ה, ח). גם יאמר "וַיֵּשֶׁא בְלִעַם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטֵי וְתַהֵי עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים" (במדבר כד, ב).

מקץ - תוכן ענייני הפרשה

א) יציאת יוסף מבית האסורים למלכות:

- א. פרעה חולם שני חלומות (שבע פרות מלאות ורזות ושבע שיבולים מלאות ושדופות קדים) ואין פותר אותם, אלא יוסף.
- ב. פתרון החלומות ע"י יוסף: שִׁבְעַ שְׁנוֹת שׁוֹבַע מִתְחִילוֹת, ואחריהן תבאנה שִׁבְעַ שְׁנוֹת רָעַב, כְּמוֹ-כֵן נִרְמַז בְּחִלּוּמֹת, שְׂצִירְךָ אִישׁ נִבּוֹן וְחָכֵם לְשִׁמּוֹר אֶת הַשֶּׁפַע לְשַׁעַת הַצּוֹרֵךְ, וּפְרַעְהָ מִמֶּנָּה אֶת יוֹסֵף לְכַךְ. וּמֵאִסְרוֹ מִגִּיעַ לְקִיצוֹ.
- ג. יוסף מתמנה למשנה למלך, ולובש מלבושי מלכות.
- ד. יוסף נשא לאשה את אסנת ונולדו לו שני בנים: מנשה ואפרים (מא, מה-נב).
- ב) יוסף משביר (מוכר) בר ולחם לכל עם הארץ:
 - א. בִּשְׁבַע שְׁנוֹת הַשִּׁבְעַ, צוּבַר יוֹסֵף וְשׁוֹמֵר (ע"י נס) אֶת הַתְּבוּאָה שֶׁל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם.
 - ב. לאחר שעברו שִׁבְעַ שְׁנוֹת הַשׁוֹבַע, מִתְחִילוֹת שְׁנוֹת הָרָעַב בְּכָל הָאֲרָצוֹת, וּבְמִצְרַיִם הָיָה לֶחֶם (מא, נג-ז).
 - ג. ירדת אחי יוסף מצרימה בשליחותו של יעקב לשבר אוכל (מב).
- ג) יוסף מכיר את אחיו והם לא הכירוהו:
 - א. יוסף טוען שהם מרגלים, דורש מאחיו להביא את בנימין כהוכחה לאמיתת דבריהם - שהם באו רק לצרכי מחיה, ולוקח את שמעון כערבון עד שיחזרו מארץ ישראל (מב, ז-כח).
 - ב. יוסף מצווה ממשרתו להניח באמתחות האחים אוכל כאשר יוכלו לשאת, וכן להניח שם את הכסף שהביאו כתשלום על האוכל. לאחר שיצאו האחים לדרך, הם מוצאים את הכסף ונבהלים.
 - ג. האחים חוזרים לכנען ומספרים ליעקב על הקורות אותם - יעקב מסרב לשלוח את בנימין - למרות הפצרות ראובן (מב, כט-לח).
 - ד. לאחר כשנה שהרעב כבד בארץ, מסכים יעקב לדברי יהודה שקיבל על עצמו לשמש כערב על בנימין, לשלוח אותו איתם (מג, א-ז).
 - ה. יוסף מקבל את אחיו בכבוד ובמשתה יין ובאמצעות גביע הכסף שלו, "מגלה" את סדר לידתם (מג, יח-לד).
 - ו. יוסף שוב מצווה להניח באמתחותיהם את כספם, עם התבואה, ולהטמין באמתחת בנימין את גביע הכסף 'הפלאי'.
 - ז. האחים יוצאים לדרך - יוסף בא בעלילה עם האחים וטוען שבנימין גנב את גביע הכסף וחייב מיתה על כך.
 - ח. האחים חוזרים ליוסף, לבקש שבנימין ישוב עימם.

פרשת מקץ לעולם יוצאת מידי שנה, סמוך לחנוכה. עוסקת הפרשה, ביציאתו של יוסף מבית האסורים, ולאחר מכן הוא פותר את חלום פרעה, הוא מתמנה למלך, וסוף הפרשה עוסקת בירידת אחי יוסף למצרים. כתוב בפרשה (מב, א): "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ". אומרת הגמרא (תענית י'): אמר להם יעקב לבניו, אל תראו עצמכם כשאתם שְׁבַעִים, לא בפני עֵשׂוּ וְלֹא בְּפָנַי יִשְׁמְעָאֵל, כדי שלא יקנאו בכם (שהרי הם רעבים ומצטערים. ולכן רדו מצרימה, כדי שיחשבו שגם לכם אין תבואה). וכן להלן בפסוק (מב, ב): "וַיֵּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְרַת בְּתוּךְ הַבְּאֵיִם", כתב רש"י: מטמינין עצמן שלא יכירו, לפי שציווה להם אביהם שלא יתראו כולם בפתח אחד, אלא יכנס כל אחד בפתחו, כדי שלא תשלוט בהם עין הרע שכולם נאים וכולם גיבורים, עכ"ל. ומובא במדרש ילקוט שמעוני (בראשית מב): "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ". אָמַר לָהֶם, אֵל תִּצְאוּ וּבִידְכֶם פְּרִנְסָה וְאֵל תִּכְנְסוּ כְּלַכְּם בְּפֶתַח אֶחָד. אֵל תִּצְאוּ וּבִידְכֶם פְּרִנְסָה, מִפְּנֵי הַתְּרַעְמָת וְאֵל תִּכְנְסוּ כְּלַכְּם בְּפֶתַח אֶחָד, מִפְּנֵי הָעֵיִן. ועוד כתב מדרש תנחומא (מקץ ח) "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ". אָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו, אֲתֵם גְּבוּרִין, אֲתֵם נְאִים, אֵל תִּכְנְסוּ בְּשַׁעַר אֶחָד וְאֵל תַּעֲמְדוּ בְּמִקּוֹם אֶחָד, שְׁלֹא יִשְׁלַט בְּכֶם עֵיִן רָע, עכ"ל. כלומר יעקב אבינו לא חשש מפני הרעב אלא חשש שתשלוט בהם עין הרע. אמר להם יעקב, בבקשה מכם, היו מצניעים עצמכם, שאין קשה מעין הרע. מדוע אתם מתייראים מפני הרעב, אל תתייראו. למוד הוא הקב"ה לעשות ניסים לצדיקים בימי הרעב... וכן אמרו חז"ל: "אין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין", לפי שהצלחת כל עניין תלויה במידת הצניעות. כפי שנאמר במדרש (תנחומא כי תשא): לוחות הראשונות שניתנו בפרסום - נשתברו. לוחות שניות שניתנו בצנעה - נתקיימו. הלקח שעלינו ללמוד מכך הוא שעלינו להשתדל עד כמה שאפשר להתרחק מן הפרסום ולא להבליט את מעלותינו בפומבי, וזאת כדי לא לעורר קנאה וצרות עין. כשברך יעקב אבינו את אפרים כתוב: "וַיִּדְגוּ לְרֵב" - כדגים הללו שפרים ורבים ואין עין הרע שולטת בהם. מסופר על אחד מתלמידיו של ה'חפץ חיים' זצ"ל, שנטל עמו את בנו הקטן בן שש - שהיה עילוי גדול ולמד כבר גמרא עם תוספות - והלך אל אכסנייתו של ה'חפץ חיים' שביקר בעת ההיא בעירו. הרחוב שלפני בית האכסניה 'נסתם' מרוב אדם שנצטופפו בכדי לראות את ה'חפץ חיים', אולם התלמיד עם בנו נכנסו דרך כניסה אחורית אל הבית. ה'חפץ חיים' שלא ידע מכל ההמון שממתין לראותו שוחח ארוכות עם תלמידו. תוך כדי הביקור בחן ה'חפץ חיים' את הילד על לימודיו. לאחר הבחינה הקצרה פנה אל אביו ואמר לו שישתדל להיזהר מפרסום של הילד, והוסיף: "הגאון... (אחד מגדולי התקופה) היה צריך להיות הרבה יותר גדול, אלא שהפרסום הפריע לו, ומנע אותו מכך..."

שבת שלום וחנוכה שמח

פתרון חלום אינו דבר פשוט לכל אחד. הפסוק אומר "כִּי בָּא הַחֲלוֹם בְּרֵב עֵינַי" (קהלת ה, ב) - צריך הבנה וחכמה על מה מדבר החלום, ועל פי זה לפתור אותו.

לפעמים פתרון חלום באופן מסוים עלול לגרום לנזק שרק גדול בישראל יכול לצפות אותו...

באחד מימי חול המועד פסח ישבו כמה רבנים בביתו של רבי שלמה אליעזר אלפנדרי זצ"ל ודברו ביניהם בדברי תורה. כל אחד מן המסובים אמר חידושים על סדר הגדה של פסח, והיו הדברים מאירים ושמחים. לפתע, נכנס לשם אדם פשוט, פועל בשוק מחנה יהודה, התפרץ לתוך שיחת הרבנים ואמר: "אמש חלמתי חלום. בחלומי הגיע המשיח לשערי ירושלים, לשכונת רוממה, וכולנו יצאנו לשם לקבל את פניו, כשבראשנו הרב. כולנו השתחווינו למשיח, ברכנו לכבודו, ושרנו ורקדנו מרוב שמחה. אני עצמי הרכבתי אותו על כתפי משכונת רוממה עד שכונת גאולה!"

כשהשתתק אמר לו הרב: "אין חלום בלא דברים בטלים, כמו שהיה אצל יוסף שאמר שאביו ואמו משתחוויים לו ואמר לו אביו: "הֲבֹא נְבוֹא אֲנִי וְאִמִּי... לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָה" (בראשית לו, י), ואף על פי כן "וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר" (שם, יא). בחלומך, ה'דברים בטלים' הם שהמשיח הגיע, והחלק האמיתי הוא, שאתה הרכבת אותו על כתפך, והיינו שאתה חמורו של משיח"...

לאחר מכן הסביר שהוא פתר את החלום דוקא באופן כזה, כדי שלא תצא תקלה מתחת ידו, כשהנוכחים שם יאמרו: הנה מסכים גם הרב אלפנדרי שמשיח עומד לבוא, והדבר יתפרסם, ולאחר תקופה, אם לא יזכו שיבוא, עלולה להיפגם אמונתם ויפלו לזרועות הייאוש". [דורש ציון עמ' תקלו]

מתוכן הדברים עולה שאם אדם חלם חלום והוא מרגיש שהוא רוצה לספר אותו, עליו ללכת רק לאדם שהוא בטוח שהוא אוהבו! והאדם שמספרים לו צריך מיד להגיד: 'חלום טוב חלמת', ולחזור על כך ג' פעמים ואז יתחיל לספר את החלום, כי פתרון החלום הולך לפי מוצא פי השומע, והרי ברית כרותה לשפתיים.

וְהֵם לֹא הִפְרָהוּ" (מב, ח)

יוסף דיבר עם אחיו קשות, כיוון שמתוך שראה שהם לא הכירוהו, הסיק שעוון מכירתו על ידם למדיינים חדל להעסיק אותם, שאלמלא כן, היו זוכרים היטב את צורת פניו. [ה"כתב סופר"]

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְלִים אַתֶּם" (מב, ט)

מה פתאום הדביק להם יוסף עוון של ריגול, הרי נתפסו, לכאורה, בעוון גניבת הגביע? אלא, ידע יוסף, שאם יעכב אותם באשמת גניבה, והם הלוא יודעים כי הם חפים מפשע, הם יתמרמרו וישאלו את השומר עליהם, מי זה האדון שהורה לעוצר אותם, וזה, ודאי יאמר להם שמדובר במושל חדש על מצרים, עברי אחד שפעם היה עבד ועלה לגדולה, ואז היה חשש שהם יגלו בעצמם שבעצם מדובר ביוסף. לכן "הדביק" להם יוסף אשמת ריגול, ואז, ידע, הם לא יעמיקו חקור עם שומריהם בשאלות עליו, שכן זה רק יגדיל את החשד כלפיהם כי מרגלים הם. [עפ"י "אמרות חכמה על התורה"]

"וַיִּיקֶץ פְּרַעַה וְהִנֵּה חֲלוֹם; וַיְהִי בַבֶּקֶר וַתִּפָּעַם רִחוּ" (מא, ז-ח) - החלום ומשמעו

באחד משיעוריו לרבים, דיבר מרן מאור ישראל הרב עובדיה יוסף זצ"ל בעניין החלומות: ישנם בני אדם שקמים בבוקר, ואינם מתייחסים כלל לחלומות שחלמו במהלך הלילה, ורק מפטירים ואומרים; חלומות שווא ידברו!... וזו מידה טובה. וכן ראוי שכל אדם ואדם לא יתן חשיבות לחלומות שחלם, ולא יהיה דואג ומצטער מהם, מפני שעל פי רוב מקור החלומות הוא על ידי שדים, שבאים בלילה אל האדם וממלאים את מחשבתו בדברי הבל, ומראים לו מראות שווא ודמיונות, כדי לצער אותו. וכשהשדים רואים שמעשיהם עושים רושם על האדם, והוא מתייחס מאוד לאותם חלומות ודואג ומצטער מחמתם, הרי שעל ידי כך ישוּבו ויבואו השדים להטרידו יותר ויותר, ויראו לו בחלומותיו דברים מפחידים ומבהילים כדי לצערו ביותר, ופעם יראו לו איך זורקים אותו מהגג, ופעם יראה שעושים לו לווייה... ואדרבה, כאשר השדים רואים שהוא לא מתייחס לחלומות, ותמיד מפטיר ואומר: חלומות שווא ידברו! הרי שהם יעזבו אותו לנפשו ויניחו לו, וילכו להפחיד ולצער אנשים אחרים, ויגרשוהו וילך...

כדי לקבל מעט מושג אודות כח התורה של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, כדאי לדעת שרבי חיים כמעט אינו ישן בלילות. הוא עולה על יצועו בשעת לילה מאוחרת, וקם כבר בשלוש וחצי לפנות בוקר, לומד, הולך לתפילת ותיקין (הנגח החמה), מקבל קהל, ולאחר מכן הולך לישון מעט.

ארע שבתשעת הימים הוא התעורר משנת הבוקר בשעה תשע וחצי ופנה אל נכדו רבי גדליה הוניגסברג בבקשה שיביא לו מעט יין. "סבא, תשעת הימים היום"?! ניסה הנכד להזכירו. "נכון, אבל יש סיום", השיב רבי חיים.

על פי סדרי הלימוד של רבי חיים יוצא לו שהוא מסיים יבמות בערב תשעה באב. לכן שאל הנכד: "סבא הקדים את הסיום על יבמות"? "כעת יש סיום על ברכות", הגיעה התשובה. "ברכות"?! "עכשיו סיימתי ברכות תוך כדי שינה".... אמר רבי חיים, ולאחר הרהור קל הוסיף: "יתכן שאם מסיימים בחלום אין זה סיום שמותר לשתות עבורו יין בתשעת הימים... לכן תגיש לי משהו אחר לאכול"...

ועוד מובא בפסוק (לו, ח): "וַיִּוְסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֶתוּ עַל חֲלֻמְתֵּי וְעַל דְּבָרָיו".

מפני מה שנאו השבטים את יוסף על חלומותיו? מכיון שאמרו: הוא חולם בלילה על מה שהוא חושב ביום, ומכאן שביום הוא מתכנן למלוך עלינו.

חז"ל למדו מכך, שאדם שחלם חלום, לא יגלה אותו לאחרים. אם הוא חלום טוב ויספרו, עלולה לשלוט בו עין הרע, כמו שאירע ליוסף - עשרים ושתיים שנה התעכב מאז שחלם עד שבאו אחיו להשתחוות לו בבואם מצרימה, ורק אז נאמר (בראשית מב, ט): "וַיִּזְכַּר יוֹסֵף אֶת חֲלֻמֹתָיו". אלמלא היה מספר, מיד היה נעשה מלך.

אם הוא חלום רע ויספרו - עלול לבוא אדם ולפתור לו את החלום שלא לטובה, וכל החלומות הולכים אחר הפתרון (ראה רש"י ברכות נה). וברית כרותה לשפתיים.

ומובא בגמרא (ברכות נה:), ששמואל כשהיה חולם חלום שאינו טוב, היה אומר: "החלומות שווא ידברו", וכשהיה חולם חלום טוב היה אומר בלשון תמיהה: "החלומות שווא ידברו"?!

מקצת הלכות חנוכה:

- * ה"ביאור הלכה" הביא מהר"י ברונא (ש"ת ס' ל"ט) שלא יסלק ידו אחר הברכה עד שידליק רוב פתילה היוצא מהשמן.
- * יזהר שלא להפסיק בדיבור בין הברכה להדלקה, וכן לא ישהה בשתיקה יותר מכדי אמירת 'שלום עליך רבי', ולא ידבר בתוך ההדלקה עצמה עד שייסיים להדליק הכל.
- * המדליק יעמוד בעת ההדלקה מול הנר אותו רוצה להדליק. כדי שלא יעביר על המצוות (משנה ברורה תרע"ו ס"ק א').
- * כתב האדר"ת (קונטרס נפש דוד ב' י"ד): מצות נרות חנוכה היתה חביבה עליו עד מאוד... והתענגתי לשבת בחדר שבו הנרות לראותם ולהסתכל בהם בכל רגע, ולא הלכתי מהחדר רק כשהייתי אנוס בעבודת הציבור, ובכל זאת ישבתי נגד פתח החדר להסתכל בהם כפעם בפעם, והייתי שש ושמח בהם הרבה.
- * מותר (מה שנותר) השמן שנשאר במנורה וכן הפתילות - עושה מהן מדורה ושורפן בפני עצמו (ש"ע ס' תרע"ז).

במעלת ימי החנוכה:

- * מצוה מן המובחר לומר הלל בנעימה, לקיים מה שנאמר "ונרוממה שמו יחדיו" (מסכת סופרים פ"ב).
- * "השמיעני את קולך" - זה קריאת ההלל בנועם, בשעה שישראל קורין ההלל - קולן עולה למרום (מד"ר שה"ש ב, מ).
- * "התייצבו וראו" - מהדברים שצריכים לאומרים מעומד-ההלל, ואפילו לסמוך על הכותל אסור (כף החיים לרבי ח. פלאגי ל"ג י"ג).
- * 'הרגיל בנר זוכה לבנים תלמידי חכמים'. תמה רבי חנוך קרלנשטיין זצ"ל: מה שייך להיות רגיל בנר חנוכה, שמצוותו ח' ימים בלבד? וביאר: הכוונה להמשיך את האורות וההשפעות שיש בחנוכה לכל השנה, זהו 'רגיל'.

"וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל"

ה'חתם סופר' בדרשותיו (דף פה) כתב: הטעם שלא קבעו את שמונת ימי החנוכה לששון ולשמחה, לפי שיעקב אבינו נפטר ביום א' של סוכות (כמובא בספר הדורות), ונמשכו ימי הבכי והמספד במצרים שבעים יום. אם כך נמצא, שהיום השבעים מסתיים בכ"ה כסלו, בחנוכה, ואין מן הראוי לעשות ימי משתה ושמחה בגמר האבלות על יעקב אבינו. כל זאת רק לדעה שיעקב אבינו נפטר בחודש תשרי ולא לדעה שנפטר בניסן.

השפעה של הבקבוק לתינוק

מלכות יון הרשעה גזרה על ישראל הקדושים; 'כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל' (ירושלמי חגיגה יא). ומפרשים; מדוע בקשה מלכות יון, לכתוב דוקא על קרן השור, דברי בלע וכפירה? כיון שבאותם ימים, היו משקים את התינוקות ע"י קרן השור. והוא היה כעין בקבוק שתיה. רצו היונים להחדיר כפירה בתינוקות, בידועם; ש'אם אין גדים, אין תישיש'.

"ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם... מסרת גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך" [מתוך התפילה]

באחד מימי החנוכה התקיימה בבית ה"חזון איש" זצ"ל שמחת האירוסין של רבי פנחס שרייבר זצ"ל. באותה שמחה שאל ה"חזון איש" שאלה: הרי ב"על הניסים" אנו מודים ומשבחים להקב"ה על הניסים והנפלאות שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה. ולכאורה בשלמא שני הדברים הראשונים שאומרים "מסרת גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים" - ההודאה על כך מובנת, שהרי נעשה בזה נס שלא כדרך הטבע, שלפי דרך הטבע במלחמה הגיבורים הם אלו שמנצחים את החלשים, והרבים הם אלו שמנצחים את המעטים. וכאן הקב"ה עשה נס, שהחלשים ניצחו את הגיבורים והמעטים את הרבים. אבל שלושת הדברים הבאים, שמודים להקב"ה על זה שמסר "טמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך" - לכאורה בזה לא מובן איזה נס שלא כדרך הטבע נעשה כאן, הרי בתכסיסי המלחמה אין שום הבדל אם הלוחמים הם טמאים או טהורים, רשעים או צדיקים, זדים או עוסקי התורה. שבשביל לנצח במלחמה צריך כח וגבורה כדי לגבור על הצד השני, ועניין הטמאים והטהורים אינו שייך לעצם המלחמה כלל וכלל. ואם כן מהו השבח וההודאה הגדולה שאנו מודים "מסרת טמאים ביד טהורים", איזה נס מיוחד שלא כדרך הטבע נעשה כאן? באותה שעה השתתף באירוסין גם רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל - הרב מפוניבז', וכאשר כיבדו אותו לדבר, יישב בדבריו את קושיית החזו"א: בחנוכה עיקר המלחמה עם היוונים הייתה מלחמת כוחות הטומאה נגד כוחות הקדושה, שהיוונים לא באו לאבד את הגוף של כלל ישראל, אלא את הרוחניות של כלל ישראל. וכמו שאומרים ב"על הניסים", "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך".

ובמלחמה כנגד כוחות הטומאה, כדי לנצח בה - צריך לבוא בכוח הקדושה, ורק מי שאין לו שייכות לטומאה, הוא יכול לבוא להילחם נגד הטומאה ולנצחה. וכאן הקב"ה עשה נס לכלל ישראל, והעמיד אנשים טהורים עוסקים בתורה, שאין להם שייכות לטומאה. וכשהם יוצאים למלחמה, יש להם את כל הכוחות והסייעתא דשמיא שיצליחו להכניע את הרע, ויפילו את היוונים, שבאו להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך. ומעתה, כאשר אנו מודים על נס המלחמה "מסרת גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים", מיד אנו ממשיכים להודות על הנס הגדול של הניצחון במלחמה כנגד כוחות הטומאה והרע. ועל זה אומרים, שהניצחון היה מכוח זה שהלוחמים היו "טמאים ביד טהורים", כי מי יכול לנצח את הטמאים - רק הטהורים, שהם ההפך הגמור מטמאים. "רשעים ביד צדיקים", מי יכול להכניע את כוחות הרשע, רק הצדיקים שהם ההפך הגמור מהרשעים. "וזדים ביד עוסקי תורתך", מי יכול להכניע את הזדים, רק עוסקי תורתך, שהם ההפך הגמור מהזדים, שמבטלים ומזלזלים בתורה. וממילא ההודאה שייכת לעיקר נס הניצחון במלחמה, שעל ידי זה שהקב"ה העמיד בכלל ישראל צדיקים טהורים שעוסקים בתורה, הקב"ה עשה את נס המלחמה, שבכוח קדושתם ביטלו את כוח היוונים הרשעים והחזירו הטהרה לכלל ישראל.

* כיון שמנשה גרם לאחי יוסף לקרוע בגדיהם, נקרעה נחלתו וקיבל חציה בא"י וחציה בעבר הירדן (רבינו בחיי מד, יב).
 * יוסף אמר למנשה שיזדרז לתפוס את אחיו עם הגביע לפני שירחיקו, כי ידע שאם הם יספיקו לומר תפילת הדרך - כבר לא יוכל להרע להם (רבי חיים ויטאל).

"וַיִּקְרָא פְרַעָה שֵׁם יוֹסֵף צְפֹנָת פְּעִנַח וַיִּתֵּן לוֹ אֶת אֲסֶנֶת בַּת פּוּטִי פְרַע פְּהֵן אֵן לְאִשָּׁה"
 (מא, מה)

וברש"י: 'מפרש הצפונות'.
 א"כ, היה צריך להקרא 'פענח צפנת'? ברם, יוסף זכה למדרגה עליונה זו של גילוי צפונות, על שום שהיה מפליג מאוד בצניעות. ומסתיר את צדקותו מעיני הבריות. וזהו פירוש העניין; "צִפְנָת", משום שהיה מצפין ומצניע עצמו - "פְּעִנַח", זכה למדרגה זו של גילוי צפונות. [שפת אמת]

הקשר בין חנוכה לחלום פרעה

חג החנוכה חל תמיד בשבוע שקוראים בו פרשת מקץ; ואמנם אפשר למצוא קשר רעיוני, בין חלום פרעה שבפתח הפרשה, לנס חנוכה. בחלום הראשון של פרעה - אכלו הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע הפרות יפות המראה והבריאות. ובחלום השני - בלעו השיבולים הדקות את שבע השיבולים הבריאות והמלאות. כיוצא בכך ארע לישראל בימי מתתיהו החשמונאי ובניו, נגד היונים, כשנמסרו בחסדי ה' - 'גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים'.

בתורה בברכה
רינה רון

"לְאֶדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת
 מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוחה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דודי (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוחה בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טוביה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה
להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה
זיווג הנוג: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
 רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
 הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: זיקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת חת מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה פיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה רחל בת נטרה: חות בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קימא:
 יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שרה בת שושנה מיטל בת לילי: ליאת בת זיקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

* "למה נתווספו לו (ליוסף) שתי שנים, כדי שיחלום פרעה, ויתגדל ע"י חלום" (יל"ש מקץ רמז קמ"ז).
 * "שנתיים ימים חלם פרעה חלום זה, אלא שלא ידע שחלם (כל יום שכחו), לסוף שנתיים חלם ולא שכח" (אוה"ח מא, א).
 * פרעה שינה פרטים בספרו את חלומותיו ליוסף, ויוסף תיקנו על כל שינוי. "התחיל פרעה תמה בעצמו. א"ל (ליוסף) אַחֲרֵי הַיֵּית כְּשַׁחֲלַמְתִּי" (תנחומא אות ג).
 * להוכחת צדקו בפתרון החלומות, נתן יוסף סימן לפרעה, שבאותו יום תלד אשתו בן, וימות בנו הבכור בן השנתיים, וכך היה (ספר הישר - סיפורים פר' מקץ).
 * מה שהיה החלום מתוך היאור, יגיד מראשית אחרית. לרמזו על מפתו בתחילת עשר המכות, שלקה היאור בדם. ועל אחריתו, שעתידי ללקות ולהיאבד במים - בים סוף (רבינו בחיי מא, טו).
 * הקב"ה השליט את יוסף על מצרים כדי שהשפע של ארץ מצרים לא יגיע דרך הַשָּׂר שֶׁלָּהֶם, שהיה מלא טומאה, אלא דרך השכינה שעל יוסף (אלשיך שמות א, ז).
 * פרעה אהב את יוסף כבן (רמב"ן מז, כח). כשהומלך יוסף, שמו את פוטיפר בבית האסורים (יל"ש תהילים רמז תתס"ג).
 * עֲדֵי הַקִּידוּשִׁין של יוסף ואסנת היוגרים שהיו מצויים מימי אברהם ויצחק (תיבת גומא (לפרי מגדים) פר' ויחי אות א').
 * בכתובתו של יוסף הופיע רק השם 'צפנת פענח', כיון שבמצרים הוא הוכר רק בשם זה (חת"ס תר"מ מח, ט).
 * אסנת היתה עיוורת באחת מעיניה (מוסף לב"ר פר' צ"ז).
 * "חמש שנים קודם שבא יעקב אבינו למצרים נולדו לו ליוסף שני שבטים, מנשה ואפרים" (פרקי דר"א פרק מ"ח).
 * יוסף היה בן ל"ד שנה כשנולדו ילדיו (ספר הישר). יתכן שבני יוסף היו תאומים (רד"ק מא, ג).
 * "אפרים ומנשה היו תאומים, מנשה בכור ללידה ואפרים במחשבה" (סדר הדורות ב' אלפים רל"ג).
 * נראה כי לאחר הרעב נולדו ליוסף עוד ילדים (רמב"ן מח, טו).
 * "ביקש (יוסף) לקבלם בסבר פנים יפות, בא מלאך וקיטרגו, ואמר ליוסף, אינן באין אלא להורגך" (יל"ש מקץ רמז קמ"ח).
 * יוסף לא אמר לאחיו בפגישתם הראשונה שהוא יוסף, כי חשב שמשנאתם אותו הם לא יגלו זאת לאביו. לכן רצה שיביאו את בנימין, כדי שהוא ישמע זאת (מושב זקנים מבעלי התוס' מב, ט).
 * כוונת יוסף בטענתו לאחיו "מרגלים אתם" היתה "ולא אני, שיהושע שיצא ממני לא היה בעצת מרגלים". ע"ז ענו לו אחיו "לא היו עבדיך מרגלים". פירוש - יהודה השיבו: "גם ממני יצא פֶלֶב שלא היה בעצת מרגלים" (בעל הטורים מב, ט).
 * כנגד ג' ימי עינוי שגרמו השבטים לאנשי שכם כשמלו אותם, נענשו ונאסרו ג' ימים בבית הסוהר (זוהר ר' ע"ב).
 * יוסף שם את אחיו במשמר ג' ימים כנגד ג' דברים שעשו לו: הפשיטו כתנתו, שמוהו בבור ומכרו אותו (בעה"ט מב, יז).
 * כשראו אחי יוסף את הכסף בשקיהם, אמרו: "מה זאת עֲשָׂה אֱלֹקִים לָנוּ". כלומר, איזו מידה כנגד מידה בפירעון חובותינו יש בכסף זה שחזר אלינו (רשב"ם מב, כח).
 * כשפגש יוסף את בנימין סיפר לו שהוא יוסף, וא"ל שלא יגלה לאחיו, שרצה לבדוק אם יתמסרו להצלתו (ספר הישר).
 * יוסף רצה שאחיו יאכלו אתו כדי לבדוק אם הם יקנאו בבנימין כשיתן לו מנות יתירות (ספורנו מג, טז).
 * כשאיים יהודה על יוסף שיחריב את מצרים, הביא יוסף גיבורים ואנשי מלחמה רבים מבית פרעה כדי להפחיד את אחיו. יהודה הרג חלקם והבריה חלקם, ואמר שעומד הוא להחריב את מצרים. כששמע זאת פרעה שלח ליוסף שישחרר את בנימין או שיעזוב המלוכה במצרים, וילך עם אחיו לארץ העברים, כדי שלא יחריבו את ארצו (ספר הישר).

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
 ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון